

ПОСТАНОВЛЕНИЕ
30.01.2026

КАРАР
№ 103

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының 2024 елның 17 гыйнварындагы 44/1 номерлы карарына үзгәрешләр кертү турында «2024-2025 елларда Нурлат муниципаль районында демографик хәлне яхшырту программасын раслау турында»

Россия Федерациясе Президентының 2007 елның 9 октябрендәге №1351 Указына ярашлы, 2025 елга кадәр Россия Федерациясенең демографик сәясәте концепциясен раслау турында, 2018 елның 7 маендагы №204 Указына ярашлы, 2024 елга кадәр Россия Федерациясенең милли максатлары һәм стратегик бурычлары турында, 2023 елның 22 ноябрендәге №875 Указына ярашлы, Россия Федерациясендә Гаилә елын үткәру турында, Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӨ:

1. Нурлат муниципаль районының Башкарма комитеты карарына 2024 елның 17 гыйнварындагы 44/1 номерлы «2024-2025 елларда Нурлат муниципаль районында демографик хәлне яхшырту программасын раслау турында» карарына (Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Башкарма комитеты карары белән 2025 елның 10 декабрендәге 1447 номерлы карары белән кертелгән үзгәрешләр белән) түбәндәге үзгәрешләрне кертергә:

1.1. «Нурлат муниципаль районында 2024-2026 елларга демографик хәлне яхшырту» күрсәтелгән карар белән расланган муниципаль программасын яңа редакциядә баян итәргә (кушымта).

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы рәсми хокукий мәгълүмат порталында бастырып чыгарырга һәм Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштырырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуны Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенең социаль мәсьәләләр буенча урынбасарына йөкләргә.

Житәкче

Ә.К. Габдуллин

Татарстан Республикасы Нурлат
муниципаль районы Башкарма
комитетының 2026 елның 30
гыйнварындагы 103 номерлы карарына
кушымта

«Нурлат муниципаль районында 2024-2026 елларга демографик вәзгыятьне
яхшырту»
муниципаль программасы

ПРОГРАММАНЫҢ ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	«Нурлат муниципаль районында 2024-2026 елларга демографик вазгыятьне яхшырту » муниципаль программасы
Программаның кураторы	Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенен социаль мәсьәләләр буенча урынбасары
Программаның жаваплы башкаручысы	Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының гражданлык хәле актларын теркәү бүлеге; Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге; Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге; Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге; ГАУЗ «Нурлат Үзәк район хастаханәсе»; Татарстан Республикасы буенча Россия Федерациясе пенсия һәм социаль иминият фонды; Татарстан Республикасы Нурлат районында Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының социаль яклау бүлеге; Нурлат районының «Финанс-бюджет палатасы» МКУ. Район матбугаты һәм телевидение; Нурлат муниципаль районының жәмәгать оешмалары (киләшү буенча).
Программаны төп эшләүче	Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының ЗАГС бүлеге
Программаның заказчысы	Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты
Программаны эшләү өчен нигез	- Россия Федерациясе Президентының «2030 елга кадәрге чорга һәм 2036 елга кадәр перспективага Россия Федерациясе үсешенен милли максатлары турында» 2024 елның 7 маендагы Указы - Россиядә 2036 елга кадәр гаилә һәм демография сәясәтен гамәлгә ашыру стратегияләре, 2025 елның 15 мартында 615-р номерлы Россия Федерациясе

	Хөкүмәте карары белән расланган «Демография» илкүләм проекты
Программаның максаты	Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районында туу күрсәткечләрен арттыру, демографик хәлне яхшырту һәм халык саны кимүнең тискәре тенденцияләрен жиңү өчен чараларны көчәйтү.
Программаның бурычлары:	- районда демографик үсештәге тискәре тенденцияләргә жиңүгә юнәлтелгән актив гаилә-демографик сәясәтне үткәрү өчен шартлар тудыру; - демографик үсешкә алшартлар булдыру; халыкның сәламәтлеген яхшырту, медицина хезмәте күрсәтүне камилләштерү һәм халыкның гомер озынлыгын арттыру; - Гаилә, балалар өчен тулы тормыш шартлары булдыру, өлкән буын гражданның тормыш сыйфатын күтәрү һәм ярдәм итү; - Гаилә институтын ныгыту, гаилә мөнәсәбәтләренең рухи-әхлакый традицияләрен яңарту һәм саклау, гаиләгә һәм балаларга җәмгыять һәм шәхси кыйммәт буларак караш тәрбияләү; гражданның сәламәт яшәү рәвешенә, шул исәптән сәламәт туклануга һәм начар гадәتلәрдән баш тарту, шулай ук физик культура һәм спорт белән шөгылләнүгә мотивацияләү системасын формалаштыру
Программаны гамәлгә ашыру вакыты	2024-2026 еллар
Программага финанслау күләме һәм чыганагы	2026 ел – 1283,63 мең сум жирле бюджеттан Финанслау күләме фаразлы характерга ия һәм агымдагы ел бюджеты турында карарга ярашлы төгәлләнергә тиеш.
Программа максатларын һәм бурычларын гамәлгә ашыруның көтелгән ахыргы нәтижәләре (нәтижәләргә бәяләү индикаторлары)	Программа чараларын үтәү күздә тотал: - Балалар тууын 0,5%ка арттыру; - район халкының гомер озынлыгын 74 яшькә кадәр арттыру; - халыкның сәламәтлеген яхшырту; - үлем-китмәне 2%ка киметү; - һәр яңа туган 1000 балага 3,0 очракка кадәр сабыйлар үлемен киметү; - Нурлат муниципаль районында халык санын тотрыкландыру һәм аннан соң демографик үсеш.

	Гражданнарны традицион гаилә кыйммәтләренә юнәлтү һәм күпбалалылыкны уңышлы гаилә нормасы итеп популярлаштыру; - физкультура һәм спорт белән шөгыльләнүче халыкның өлешен арттыру һәм сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру.
--	---

Проблеманың эчтәлегә һәм аны программалы ысуллар белән чишү кирәклеген нигезләү.

Өлеге муниципаль программа Россия Федерациясе Президентының 2024 елның 7 маенда кабул ителгән «Россия Федерациясенң 2030 елга кадәр һәм 2036 елга кадәр перспективада үсешнең милли максатлары турында» Указы, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен 2025 елның 15 мартындагы № 615-р «2036 елга кадәр Россиядә гаилә һәм демографик сәясәтне гамәлгә ашыру стратегиясе турында» Карары һәм «Демография» илкүләм проекты кысаларында эшләнгән.

Программа демографик хәлне яхшыртуга юнәлдерелгән күпкатлы чаралар системасын тәшкил итә.

Нурлат муниципаль районының хәзерге демографик үсешендә Россия Федерациясенә хас булган тискәре тенденцияләр күзәтелә. Бүгенге көндә түбән туу күрсәткечләре, халыкның үлем күрсәткече югары булуы, халыкның табигый кимүен билгеләүче тотрыклы күрсәткечләр, куелган бурычларны хәл итү өчен кичекмәстән чаралар кабул итүне таләп итә.

Күп кенә гаиләләрдә беренче бала бердәнбер булып кала. Олы яшьтәге халыкның үлем сәбәпләрендә йөрәк-кан тамырлары системасы авырулары, бәхетсезлек очраклары, агуланулар һәм жәрәхәтләр өстенлек итә, яман шешләрнең өлеше югары.

Нурлат муниципаль районының даими халкы саны 01.01.2025 елга 51089 кеше тәшкил итте, соңгы 5 елда 4255 кешегә кимү күзәтелде. Бу тенденция аеруча соңгы ике елда яхшы күренә: 2023 елда туу 420 кеше булды; 2024 елда – 351 кеше; Димәк, районда депопуляция (халык санының кимүе) күзәтелә.

Нурлат районы халкы санының кимүенең төп сәбәбе – аның табигый кимүе, тотрыклы һәм озак вакытлы характерга ия. Эшче ресурсларның картаю процессы бара. Эшкә яраклы яшьтәге халык саны – 29376 кеше (57,2%), пенсия яшендәге – 12670 кеше (24,8%), 0 дән 17 яшькә кадәр балалар саны – 9043 кеше (18%).

2024 елда Нурлат районында 206 никах һәм 150 аерылышу теркәлгән. Никахлашу һәм туу тенденцияләренә карап, бала туганда ананың уртача яше арта. Әгәр 1995 елда ул 24,8 яшь булса, ун елдан соң 26,6 яшькә күтәрелгән.

Федераль һәм төбәк дәрәжәсендә бала тудыруны арттыруга юнәлтелгән берничә закон кабул ителде, аерым алганда, хатын-кызларның йөклелек чорында һәм бала туганнан соң матди хәлен яхшыртуга, балаларның мәнфәгатьләрен һәм хокукларын яклауга, халыкның сәламәтлеген тәмин итүгә, үлемне киметүгә юнәлтелгән. Бу мәсьәләләрне хәл итү өчен аз керемле гражданнарга адреслы социаль ярдәм күрсәтүне күздә тоткан берничә закон кабул ителде. Халыкның яңадан житештерүен яхшыртуның

нигезе булып кешеләрнең лаеклы тормыш дәрәжәсен һәм сыйфатын тәмин итү хезмәт итә ала. Бала тудыруны стимуллаштыру яшь гаиләгә административ, финанс, социаль ярдәм чараларының тулы комплексын үз эченә алырга тиеш. Аз бала тудыру проблемасын жәмгыятьнең гаиләгә һәм аның кыйммәтләренә мөнәсәбәтен үзгәртмичә хәл итеп булмый. Гаилә институтын ныгыту һәм үстерүгә, гаилә кыйммәтләрен яңадан торгызуга, гаиләдә тәрбияләү этабында балага әхлак тәрбияләүгә юнәлтелгән кичектергесез чараларны гамәлгә ашыру өчен өстәмә демографик сәясәт чараларын (Программалар) эшләү таләп ителә.

Халыкның сәламәтлек хәленә йогынты ясаучы факторларга халыкның тормыш дәрәжәсе, гражданнарның яшәү рәвеше, сәламәтлек саклау үсеше дәрәжәсе, социаль яктан уязымлы төркемнәргә ярдәм оештыру, физик культура, спорт һәм ял үсеше керә. Программа гаиләләргә, ата-аналарга һәм балачакка ярдәм чараларын гамәлгә ашыруда киң ведомствоара хезмәттәшлекне, мәгариф һәм дәүләт оешмаларын актив катнаштыруны күздә тоталар.

Өлеге рәвештә, бүген демографик хәлне яхшыртуга юнәлдерелгән чаралар комплексын гамәлгә ашыру бик мөһим. Программа чараларын планлы рәвештә гамәлгә ашыру туучылар санын тотрыкландырырга, үлем дәрәжәсен киметергә, абортлар санын киметергә, никахларны дәүләт теркәвен арттырырга мөмкинлек бирерәк.

II. Программаны ресурслар белән тәмин итүне нигезләү

2026 елда Программаны финанслауның гомуми күләме 1558,53 мең сум тәшкил итәчәк, шул исәптән жирле бюджет хисабына – 1558,53 мең сум. Финанслау күләме фараз характерында һәм агымдагы ел бюджеты турында карарга туры китереп төгәлләштереләчәк.

III. Программаны гамәлгә ашыру механизмы

Программаны гамәлгә ашыру Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының норматив хокукый актларына туры китереп башкарыла. Программаны җаваплы үтәүче булып Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының ЗАГС бүлегә тора.

Программаны үтәүчеләр:

Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре һәм спорт бүлегә;

Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлегә;

Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлегә;

ГАУЗ «Нурлат үзәк район хастаханәсе»;

Татарстан Республикасы буенча Россия Федерациясе Пенсия һәм социаль иминият фонды;

Нурлат районы һәм Нурлат шәһәре буенча МТЗ һәм СЗ РТ социаль яклау бүлегә;

Нурлат муниципаль районының финанс-бюджет палатасы МКУ.

Нурлат муниципаль районының жәмәгәт оешмалары (киләшү буенча).

Җаваплы башкаручы:

- Программаны гамәлгә ашыруны идарә итә;

- Программаны тулысынча гамәлгә ашыру өчен җаваплы;
- Программа чараларын әзерләү һәм гамәлгә ашыру, шулай ук Программаны гамәлгә ашыру өчен бүлөп бирелгән чараларны максатчан һәм нәтиҗәле файдалану буенча башкаручыларның эшчәнлеген координацияли;
- программа РФнең 2013 елның 5 апрелендәге 44-ФЗ номерлы «Дәүләт һәм муниципаль ихтыяҗларны тәмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәтләр сатып алу өлкәсендә контракт системасы турында»гы Федераль законы нигезендә гамәлгә ашырыла.

IV. Программаны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлеләген бәяләү

Программа чараларын гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:

- районда демографик сәясәт мәсьәләләрен комплекслы хәл итү өчен уңай шартлар тудыру буенча нәтиҗәле эшнә оештыру;
- районда демографик хәлне вакытында һәм оператив бәяләү;
- гражданның аңын традицион гаилә кыйммәтләренә юнәлтү һәм күп балалы гаиләне уңышлы гаилә нормасы итеп популярлаштыру;
- халыкның табигый кимү коэффициентын киметү;
- гомуми туу күрсәткечен арттыру;
- халыкның үлемен киметү;
- халыкның сәламәтлеген һәм яшәү сыйфатын саклау һәм яхшырту хисабына гомер озынлыгын арттыру;
- теркәлгән никахлар санын арттыру;
- аерылышулар һәм абортлар санын киметү;
- физик культура һәм спорт белән шөгыльләнүче, сәламәт яшәү рәвешенә юнәлтелгән халыкның өлешен арттыру.

НУРЛАТ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНДА 2024-2026 ЕЛЛАРДА ДЕМОГРАФИК ХЭЛНЕ ЯХШЫРТУ МУНИЦИПАЛЬ ПРОГРАММАСЫНЫҢ
ЧАРАЛАР ИСЕМЛЕГЕ, МАКСАТЛАРЫ, БУРЫЧЛАРЫ, НЭТИЖЭЛӘРНЕ БӘЯЛӘУ ИНДИКАТОРЛАРЫ ҺӘМ ПРОГРАММА ЧАРАЛАРЫН
ФИНАНСЛАУ

Төп чаралар атамасы	Программаны башкаручылар	Башкару вакыты үтәү төп чаралар саны	Ахыргы нәтижәләрне бәяләү индикаторлары, үлчәү берәмлекләре	Индикатор күрсәткечләре			Чыгана- ник финан- Сиров Әния	Финанслау, мең сумнарда		
				2024 ел	2025 ел	2026 ел		2024 ел	2025 ел	2026 ел
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	I. Гаилә кыйммәтләрен популярлаштыру, гаилә традицияләрен саклау һәм үстерү, тууны стимуллаштыру.									
«Яңа туган балага бүләк» акциясе Яңа туган балалары булган гаиләләргә үсеш келәмнәре тапшыру язманы теркәү вакытында Нурлат муниципаль районының ЗАГС бүлегендә туу турында акт	Нурлат муниципаль районы башкарма комитеты, ГХАТ бүлеге, Мәдәният бүлеге	2024-2025 ел дәвамында	2023 ел белән чагыштырганда туу күрсәткечләрененң үсешенә ирешү.	100%	100%	х	Жирле бюджет	778,75	780,00	х
«Яңа туган балага бүләк» акциясе кысаларында ГАУЗ «Нурлат Үзәк район хастаханәсе»нең бала тудыру бүлегеннән яңа туган балаларны тантаналы рәвештә чыгару: истәлекле даталарга, игезәкләр, өч игезәкләр, СВО катнашучыларының яңа туган балалары, беренче һәм һәр иллеенче яңа туган бала.	ГХАТ бүлеге	2024-2026 ел дәвамында	Гаиләгә жәмгыять һәм шәхси кыйммәт буларак караш тәрбияләү, туу күрсәткечен арттыру.	100	100	100	Жирле бюджет	60,00	60,00	х

«Яңа туган балага бүләк» акциясе кысаларында: беренче, дүртенче һәм аннан соңгы һәр бала (балалар) туганда бер тапкыр бирелә торган түләү күләме	Нурлат муниципаль районы башкарма комитеты, ГХАТ бүлеге, Бухгалтерлык исәбе һәм хисаплылык бүлеге, ФБП	2026 ел давамында	2023 ел белән чагыштырганда туу күрсәткечләрененң үсешенә ирешү.	х	х	100	Жирле бюджет	х	х	1030,00
Ана капиталы сертификатын тантаналы тапшыру	ГХАТ бүлеге, Мәдәният бүлеге, пенсия һәм социаль иминият фонды (киләшү буенча)	2024-2026 26.06.30 гә аерым план буенча	2023 ел белән чагыштырганда туу күрсәткечләрененң үсешенә ирешү процент нисбәтендә	80	90	90	Финанслау таләп ителми	х	х	х
Халыкара бәйрәмнәр алдыннан күп балалы гаиләгә (4 һәм аннан күбрәк бала) таныклык тапшыру тантанасы, СВО катнашучыларының балалары.	ГХАТ бүлеге, Мәдәният бүлеге, пенсия һәм социаль иминият фонды (киләшү буенча)	2026	2023 ел белән чагыштырганда туу күрсәткечләрененң үсешенә ирешү.	х	х	90	Жирле бюджет	х	х	33,49
Өйләнешүне теркәү тантанасы (беренче һәм һәр иллесенче гаилә)	ГХАТ бүлеге, Мәдәният бүлеге	2024-2026 ел давамында	2023 ел белән чагыштырганда теркәлгән никахлар санының үсешенә ирешү, процент нисбәтендә	100	100	100	Жирле бюджет	20,00	21,00	22,33

Россия, төбөк, милли бэйрэмнэр кысаларында көмөш, алтын, бриллиант туйларын билгеләп үтүчә гаиләләрне хөрмәтләү чараларын үткәрү. Нурлат районы һәм Нурлат шәһәре башлыгы исеменнән гаилә тормышы юбиларлары өчен котлау грамоталары әзерләү.	ЗАГС бүлгеге, Хатын-кызлар советы (килешү буенча), мәдәният бүлгеге, ветераннар Советы (килешү буенча)	2024-2026 ел дәвамында	Гаилә институтын ныгыту, чаралар саны	100	100	100	Жиһле бюджет	400,00 29,00	400,00 29,00	178,66 19,14
Демографик сәясәтне яктыртуны тәәмин итү: матбугат чараларында басмалар, Нурлат районы сайтына мәгълүмат урнаштыру, белешмәлекләр, буклетлар тарату.	ГХАТ бүлгеге, мәгариф бүлгеге, яшьләр һәм спорт эшләрә бүлгеге, "Нурлат-ТВ" ТРК, "Дуслык" газетасы ("Дружба", "Туслах")	2024-2026 ел дәвамында	Гаилә кыйммәтләрән һәм актив тормыш позициясен пропагандалау	100	100	100	Финанслау таләп ителми	х	х	х
«Балагызны саклагыз, анда сезнең жаныгыз яши» консультациясе, йөкле хатын-кызлар катнашында	ГХАТ бүлгеге, ГАУЗ «Нурлат Үзәк район хастаханәсе»	2024-2026 ел дәвамында квартал саен	«сорау-жавап» форматы компетентлы белгечләрне чакырып	100	100	100	Финанслау . Таләп ителми	х	х	х

Гомуми белем бирү мәктәпләре укучылары өчен «Гаилә белеме» курсын гамәлгә ашыру	ЗАГС бүлеге, белем бирү учреждениеләре житекчеләре	2024-2026 уку елы давамында	Жәмгыятьтә формалашу әхлакый, шул исәптән гаилә кыйммәтләре, сәламәт яшәү рәвешен тәрбияләү һәм физкультура, спорт белән шөгыльләнүгә жәлеп итү, чаралар саны	4	4	4	Финанслау · Таләп ителми	х	х	х
Бөтенроссия физкультура нормативларын кабул итү «Хезмәткә һәм оборонага эзер» (ГТО) спорт комплексы барлык халык катламнары арасында	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге	2024-2026 ел давамында, (жәйге каникул вакытында)	Физик эзерлек дәрәжәсен күтәрү эзерлек һәм гражданның гомер озынлыгы, чаралар саны	1	1	1	Финанслау · Таләп ителми	х	х	х
Өлкән буын кешеләр белән спорт чаралары үткәрү (Өченче яшь)	Яшьләр эшләре һәм спорт бүлеге	2024-2026 ел давамында	Физик эзерлек дәрәжәсен күтәрү эзерлек дәрәжәсе һәм гражданның гомер озынлыгы	1	1	1	Финанслау · Таләп ителми	х	х	х
Жәйге чорда балалар белән сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау һәм зарарлы бәйлелекләргә профилактикалау буенча эш (мәктәп яны һәм шәһәр читендәге балалар лагерьларында).	бүлек яшьләр эшләре һәм спорт буенча	2024-2026 июнь-август	Үз сәламәтлегенә дөрес мөнәсәбәт тәрбияләү, дөрес туклануны, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау.	20	20	20	Финанслау · Таләп ителми	х	х	х

II. Репродуктив сәламәтлекне саклау һәм ныгыту, гомер озынлыгын арттыру										
Педиатрия участкаларында авыр хәлдәге гаиләләр белән комплекслы эш алып бару	ГАУЗ «Нурлат ҮРХ» (киләшү буенча)	2024-2026 ай саен	Гаилә институтын ныгыту, 2023 ел белән чагыштырганда чараларга жәлеп ителгән гаиләләр санының процент нисбәте	100	100	100	Финанслау таләп ителми	х	х	х
Районда вакцинация узган балалар һәм олыларның өлешен арттыру, прививкалардан баш тартучылар белән эшләү.	ГАУЗ «Нурлат Үзәк район хастаханәсе»	2024-2026 даими	Халыкның авыру дәрәжәсен киметү, шул исәптән йөкле хатын-кызларны да кертеп.	100	100	100	Финанслау таләп ителми	х	х	х
Йөкле хатын-кызларның сәламәтлеген яхшыртуга юнәлтелгән дөвәләү-профилактика чараларын үткәрү, вакытында исәпкә алу, йөклелекне саклап кала алмау куркынычы булган хатын-кызларның соматик авыруларын профилактикалау.	ГАУЗ «Нурлатская «Саба район үзәк хастаханәсе" ДАССУ	2024-2026 даими	Йөкле хатын-кызларның авыруларын иртә ачыклау һәм кисәтү, сәламәт бала туу. 2023 елга карата яңа туган балалар, процент нисбәтендә	100	100	100	Финанслау таләп ителми	х	х	х
2024-2025 елларга райондагы хатын-кызлар арасында абортлар дәрәжәсен киметү буенча «Юл картасы»ның үтәлешенә ирешү һәм йөклелекне өзүнә профилактикалау буенча даими эш алып бару.	ГАУЗ «Нурлат ҮРХ» (киләшү буенча)	2024-2026 даими	Районда туу дәрәжәсен күтәрү. 2023 елга юл картасын үтәү, процентлар белән.	100	100	100	Финанслау кирәкми	х	х	х

Хатын-кызлар өчен иртә йөклелекне кисәтү, абортларны кисәтү, аерым алганда, абортның хатын-кыз организмы һәм сәламәтлеге өчен зыяны турында консультацияләр үткәрү. Икенче һәм аннан соңгы йөклелекне планлаштыру буенча консультацияләр.	ГАУЗ «Нурлат ҮРХ» (килешү буенча)	2024-2026 дәресләр графигы буенча ай саен	Гаиләләрдә икенче, өченче һәм аннан соңгы балалар туу исәбенә туу дәрәжәсен күтәрү, чаралар саны.	12	12	12	Финанслау кирәк	х	х	х
ГАУЗ «Нурлат үзәк район хастаханәсе» балалар поликлиникасында «сәламәт бала кабинеты» эшчәнлеге, ата-аналарны балага дәрәс тәрбия бирү, тукландыру, чыныктыру буенча өйрәтү, балаларның психоэмоциональ үсеш үзенчәлекләре турында докладлар.	ГАУЗ «Нурлат ҮРХ» (килешү буенча)	2024-2026 елларда дәресләр расписание се буенча ай саен	Гаиләгә һәм балаларга мөнәсәбәт тәрбияләү, иң мөһиме итеп жәмгыяви һәм шәхси кыйммәт, шөгыйльләр саны	12	12	12	Финанслау кирәк	х	х	х
Балалар бакчаларында ата-аналар жыелышларында педиатрларның мәктәпкәчә яшәтгә балаларның психоэмоциональ үсеш үзенчәлекләре һәм балалар арасында авыруларны профилактикалау турында актуаль темаларга чыгышлары	ГАУЗ «Нурлат ҮРХ» (килешү буенча)	2024-2026 ел дәвамында	Гаиләдә сәламәт яшәү рәвешен формалаштыру, чаралар саны	3	3	3	Финанслау кирәк	х	х	х
Жәйге чорда балалар белән сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау һәм зарарлы бәйләлекләргә профилактикалау буенча эш (мәктәп яны һәм шәһәр читендәге ял лагерьларында).	ГАУЗ «Нурлатская Үзәк район хастаханәсе (ЦРБ) буенча (килештерү буенча), мәгариф бүлеге, яшьләр эшләре бүлеге	2024-2026 июнь-август	Үз сәламәтлегенә дәрәс мөнәсәбәт тәрбияләү, дәрәс туклануны, сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау.	20	20	20	Финанслау кирәк	х	х	х

ММЧда сәламәтлек саклауның актуаль мәсьәләләрен яктырту (табибларның радио һәм телевидениедә чыгышлары, «Дуслык» («Туслах», «Дуслык») газетасында мәкаләләр чыгару).	ГАУЗ «Нурлат ҮРХ» (киләшү буенча)	2024-2026 ел дәвамында	Сәламәт яшәү рәвешен пропагандалау	4	4	4	Финанслау кирәк	х	х	х
Барлыгы										1 283,63

Кулланылган кыскартмалар:

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитеты

МБ-жирле бюджет

Нурлат муниципаль районы башкарма комитетының гражданлык хәле актларын теркәү бүлеге (ЗАГС бүлеге)

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәдәният бүлеге.

Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының яшыләр эшләре һәм спорт бүлеге

Мәгариф бүлеге - Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге.

ДАСУ «Нурлат Үзәк Район Хастаханәсе» - Дәүләт Автономияле Учреждениесе «Нурлат Үзәк Район Хастаханәсе»

Нурлат муниципаль районы ветераннар (пензионерлар) жирле жәмәгать оешмасы - Ветераннар советы

«Ак Калфак» - татар хатын-кызларының ижтимагый оешмасы

Социаль яклау бүлеге - Нурлат районы һәм Нурлат шәһәре МТЗ һәм СЗ РТ социаль яклау бүлеге.

ТРК «Нурлат-ТВ»-

«Дуслык» газетасы («Дружба», «Туслах»)-

Пенсия һәм социаль иминият фонды—Россия Федерациясенең Татарстан Республикасы буенча Пенсия һәм социаль иминият фонды

Нурлат районы буенча ТР Хезмәт һәм мәшгульлек үзәге бүлеге - Нурлат районы буенча Татарстан Республикасы Халыкны эш белән тәэмин итү үзәге бүлеге

**Муниципаль программаны гамәлгә ашыру чыгымнары сметасы
«Нурлат муниципаль районында демографик хэлне 2026 елга яхшырту»**

№ т/б	Чараның атамасы	Күрсәткечнең планлаштырылган мәгънәсе (чарада катнашучылар саны)	Бүләк исеме	Саны (данә)	Түләү күләме бәя (сум)	Суммасы (сум)
				2026	2026	2026
1	«Яңа туган балага бүләк» акциясе кысаларында: беренче, дүртенче һәм аннан соңгы һәр бала (балалар) туганда бер тапкыр бирелә торган түләү	Туу турында актларны теркәү ел саен 0,5%ка арта.	бер тапкыр бирелә торган түләү	Беренче бала – 70 кеше Дүртенче һәм һәр аннан соңгы бала – 33 кеше	10 000,00	1 030 000,00
2	Халыкара бәйрәмнәр алдыннан күп балалы гаилә (4 һәм аннан күбрәк бала) таныклыгын тантаналы тапшыру, СВО катнашучыларының балалары.	х	Чәчәк бәйләме	15	2 233,33	33 499,95
3	Нурлат муниципаль районы һәм Нурлат шәһәре башлыгы катнашында гаилә тууның тантаналы чарасын үткәрү (беренче һәм һәр иллеенче гаилә өчен).	2026 елга планлаштырылган күрсәткеч - 220 никах (5 парны котлау)	Чәчәк бәйләме Чәй сервисы	5 5	2 233,33 2 233,33	11 166,65 11 166,65
4	Көмеш, алтын, бриллиант туйларын билгеләп үтүче гаиләләрне хөрмәтләү чараларын квартал саен үткәрү: Халыкара хатын-кызлар көне - Халыкара гаилә көне - гаилә, мәхәббәт һәм тугрылык көне - Өлкәннәр көне - эниләр көне	Бердәм дәүләт ЗАГС реестры мәгълүматлары һәм районның авыл жирлекләреннән алынган мәгълүматлар буенча, юбиларлардан килгән гаризалар: 45 ел һәм аннан да күбрәк бергә яшәгән 60 пар гаилә юбилейларын билгеләп	Чәчәк бәйләме Чәй сервисы	40 40	2 233,33 2 233,33	89 333,20 89 333,20

		үтэчэк				
5	Нурлат районы һәм Нурлат шәһәре башлығы исеменнән гаилә тормышы юбилярларына, күп балалы гаиләләрдә яңа туган балаларга, яшь парларга котлау адреслары әзерләү	А4 форматы, ялтыравык фото кәгазе, төсле бастыру, алтын белән бизәү.		60	319,00	19 140,00
БАРЛЫГЫ: Чәчәк бәйләмә – 60 данә. Чәй сервисы – 45 данә. Котлау адресы – 60 данә.						1 283 639,65